

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiae Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

doeletabi dicuntur, bellum est illatum: in quo & Saxones velut auxiliares inter ceteras nationes, qualicumque deuotione militabant regi: vnaque expeditione iudè dardali ita sunt domiti, vt vltèrius iussis regis non contradicerent.

CAPVT VI.

Maximum omnium, quae à Karolo gesta sunt, bellorum, praeter Saxonicum, huic successit, quod contra Auares, siue Hunos, gestum est: quod rex & animosius quàm cetera, & longè maiori apparatu administravit: vnam tamen per se in Pannoniam (nam illam prouinciam ea gens incolebat) expeditionem fecit: cetera Pipino filio, ac praefectis prouinciarum comitibus & legatis perficienda commisit. Quae cum ab his strenuissimè fuissent impleta, octauo tandem anno idem bellum consummatum est. Quot praelia in eo gesta sunt, quantum sanguinis effusum, testatur Pannonia: omni tum penè habitatore vacuata: & locus in quo regia Cacani erat, ita desertus, vt vestigium quidem humanae habitationis nullum appareat. Tota hoc bello Hunorum nobilitas periit: tota gloria gentis decidit: omnis pecunia, & congesta per tot annos supellex, & omnes thesauri erepti sunt: Ne vllū bellū exortū est in Fracos ab hominū memoria, qui sint illi magis locupletati: quippe cum in id tempus Franci penè pauperes viderentur, tantum auri & argenti in regia repertum, tot spolia preciosa ex prouincijs congesta, vt meritò credi possit Fracos summo iure Hunis abstulisse, quod prouinciarum damno per summam iniuriam congesserunt. Terra quidem Hunorum, vt antiquorum memoria concelebrat, nouem circulis, quos Teutonici Haga dicunt, cingebatur: quorum singuli ita quercinibus roboribus, siue faginis, siue abiegnis erant extructi.

vt de
deret
cauit
tate
rund
cōfin
absci
ferun
milli
liter
uis ip
bem
erāt
audi
ros,
non s
re. D
& h
baru
adue
plius
cong
num
feru
vt d
gari
bilit
dere
episc
tum
ricu
ma

vt de margine ad marginem viginti pedum spatium tenderetur in latum, & totidem subigerentur in altū. Concavitas autem vniuersa aut durissimis lapidibus, aut creta tenacissima replebatur. Porro superficies vallorū eorundem integerrimis cespitibus tegebatur: inter quorum cōfinia plantabantur arbuscula, quæ, vt cernere solemus, abscissa atque proiecta, comas caudicum foliorumq; proferunt. De primo autem circulo ad secundum, viginti millia passuum Teutonice protendebantur: & inde similiter ad tertium: & ita deinceps vsque ad nonum: quantum ipsi circuli alius alio multo fierent cōtractiores, in orbem redeuntes. Inter hos igitur aggeres ita vici villaq; erāt collocati, vt de alijs ad alias humana vox posset exaudiri: contra eadem ædificia inter inexpugnabiles muros, portæ non satis late, per quas latrocinandi gratia non solum exteriores, sed etiam interiores solebant exire. De circulo quoque ad circulum sic erant possessiones & habitacula quaquaversum ordinata, vt clangor tubarum inter singula cuiuslibet rei significatiuus, posset aduerti. Ad has ergo munitiones per ducentos & amplius annos, qualescunque omnium occidentalium opes congregantes, cum Gothi & Vandali quietem hominum perturbarent, orbem occiduū penè vacuum dimiserunt. Quos inuictissimus rex Karolus ita perdomuit, vt de eis ne minima quidem reliquæ permanerēt. A vulgaribus, quibus pepercit, idēd manum retraxit, quia nobilitate extincta, Francorum regno minimè nocituri viderentur. Porro prædam in Pannonia repertam, per episcopia & monasteria largissimè distribuit. Duo tantum è proceribus Francorum eo bello perierunt, Henricus dux Foroiulianus, in Liburnia iuxta Tarsicam maritimam ciuitatem insidijs oppidanorum interce-

ptus, & Geroldus Baioariae praefectus in Pannonia, dum contra Hunos praeliaturus aciem instrueret, (incertum a quo) cum duobus tantum, qui eum obequitantem ac singulos cohortantem comitabantur, interfectus est: ceterum incruentum penè Francis hoc bellum fuit: & prosperum exitum habuit. Bohemicum quoque & Liburnicum, quae postea exorta sunt, durare non potuerunt: quorum utrunque ductu Karoli iunioris celeri fine completum est. Vltimum contra Normannos, qui Dani vocantur, primò piraticam exercentes, deinde maiori classe littora Galliae atque Germaniae vastantes, bellum est susceptum: quorum rex Gotfridus aded inflatus vana spe erat, ut sibi totius Germaniae promitteret potestatem. Phrisiam quoque atque Saxoniam haud aliter ac suas provincias aestimabat. Iam vicinos Obotritos in suam ditiorum redegerat: iam sibi vectigales fecerat: iactabat enim se breui Aquisgranum, ubi regis comitatus erat, cum maximis copijs aduenturum: nec dictis eius, quantum vanissimis, omninò fides aberat: quin potius tale aliquid inchoaturus, nisi festinata esset morte praeventus, putabatur. Nam dum ea moliretur, à proprio satellite, siue, ut quidam veriùs existimant, à proprio filio, cuius matrem repudiauerat, & aliam duxerat, interfectus, finem rebus fecit. Haec sunt bella, quae rex potentissimus per annos XLVI. (tot enim annis regnavit) in diuersis orbis partibus summa prudentia ac felicitate gessit: quibus Francorum regnum, quod à patre Pipino magnum quidem & forte suscepit, ita insigniter amplificauit, ut penè duplo maius fecerit.

CAPVT VII.

Qui cum tantus in ampliando regno, & subigendis exteris nationibus esset, & in huiusmodi exercitatio-